

SECTION 1. WORLD CULTURE AND INTERNATIONAL CULTURAL RELATIONS

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-515-0-1>

MAIN METHODOLOGICAL APPROACHES IN THE FORMATION OF READINESS FOR INTERCULTURAL INTERACTION OF MASTER'S DEGREE APPLICANTS

ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗДОБУВАЧІВ МАГІСТРАТУРИ

Kentesh I. S.

*Postgraduate Student at the Department
Pedagogy of Preschool, Primary
Education and Educational
Management
Mukachevo State University
Mukachevo, Ukraine*

Кентеш І. С.

*аспірант кафедри педагогіки
дошкільної, початкової освіти
та освітнього менеджменту
Мукачівський державний
університет
м. Мукачєво, Україна*

Професійна підготовка здобувача фахової (фортепіанної) магістратури спрямована на оволодіння ним не лише професійними знаннями, уміннями та навичками, а й сформованим рівнем готовності до міжкультурної взаємодії, яка в сучасному полікультурному освітньо-мистецькому середовищі є одним з системоутворювальних елементів у загальній системі підструктур професійної діяльності піаніста. Саме тому, розкриття методологічних підходів у формуванні готовності до міжкультурної взаємодії у процесі професійного становлення майбутнього викладача фортепіано й виконавця-піаніста в умовах фахової (фортепіанної) магістратури є актуальною проблемою сьогодення.

Розглянемо сутність *компетентнісного підходу*. Компетентність характеризує ступінь включення майбутнього викладача фортепіано в активну міжкультурну взаємодію, а також його здатність ефективно розв'язувати конкретну ситуацію, мобілізувати при цьому знання, вміння, досвід, поведінкові патерни та цінності.

У широкому сенсі, відповідно до основних цілей вищої освіти, структурного представлення соціального та особистісного досвіду,

основних видів діяльності здобувачів, які дають можливість опанувати досвід міжкультурної взаємодії, здобувати життєві та практичні навички в сучасному соціумі, Н. Овчарук [1] виділяє перелік наступних ключових компетентностей:

– ціннісно-сміслова компетентність, що стосується світогляду, ціннісних орієнтирів, здатності бачити й розуміти навколишній світ, усвідомлювати свою роль та призначення, уміння обирати цільові та знансєві установки, приймати рішення; забезпечує механізм самовизначення та окреслює індивідуальну освітню траєкторію та програму діяльності здобувача;

– загальнокультурна компетентність визначає коло питань, в яких необхідно бути добре обізнаним, мати пізнання та дуже широкий досвід діяльності – особливості національної та загальнолюдської культури, духовно-моральні принципи життя особистості та суспільства, окремих народів, культурологічні основи сімейних, соціальних, суспільних явищ й традицій, роль науки й релігії в житті, їх вплив на світ, компетентності в побутовій та культурно-дозвілєвій сфері, досвід засвоєння наукової картини буття, що розширюється до культурологічного та загальнолюдського усвідомлення світу;

– навчально-пізнавальна компетентність становить сукупність компетентностей у сфері самостійної пізнавальної діяльності, що включає логічні, методологічні, евристичні, загально навчальні аспекти пізнання у співвідношенні з реальними об'єктами вивчення;

– інформаційна компетентність передбачає здатність здобувача освіти самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, систематизувати, переробляти, зберігати та передавати її за допомогою сучасних інформаційно-пошукових технологій;

– комунікативна компетентність включає знання необхідних мов, способів взаємодії з оточуючими окремими людьми та подіями, навички роботи в групі відігрівання соціальних ролей, вміння презентувати себе, написати лист, анкету, заяву, поставити запитання, вести діалог, дискусію тощо;

– компетентність особистого самовдосконалення передбачає засвоєння способів фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; опанування способами діяльності у власних інтересах і можливостях з метою самопізнання, розвитку сучасних необхідних особистих якостей [1, с. 95].

Зміни у змісті професійної підготовки здобувачів фортепіанної магістратури відбуваються у контексті глобальних тенденцій, найбільш важливими серед яких є орієнтація на особистість здобувачів у процесі фахового навчання та створення сприятливих умов для їх саморозкриття. Звідси розуміння особистості як самосвідомого відповідального

суб'єкта власного розвитку і суб'єкта міжкультурної взаємодії потребує пошуку нових технологій навчання, де особливо перспективним стає *особистісно орієнтований підхід*.

Особистісний компонент як системоутворюючий в особистісно орієнтованому навчанні здобувачів фортепіанної магістратури забезпечує становлення самопізнання та розвиток рефлексивної здатності, оволодіння засобами самопроєктування, саморегулювання та фахового самовдосконалення в процесі міжкультурної взаємодії.

Характеризуючи *діяльнісний підхід* до формування готовності здобувачів фахової (фортепіанної) магістратури необхідно наголосити, що сутність цього підходу полягає у тому, що знання, здобуті майбутніми фахівцями під час навчання, оцінюються з позицій розв'язання проблем і виконання завдань, що виникають у їхній професійній діяльності.

За твердженням О. Олексюк [2], у сучасній мистецько-освітній парадигмі саме діяльнісний підхід забезпечує інноваційно-якісний склад підготовки майбутніх фахівців з музичного мистецтва, а саме про інтеграцію особистісних показників і фахової готовності, що є ознакою належного рівня їх професійної компетентності [2, с. 5].

Вагому роль у формуванні готовності до міжкультурної взаємодії здобувачів магістратури відіграє *інтегративний підхід*, як є надзвичайно дієвим інструментом інтеграції та засобом мобільності українських фахівців у європейському та світовому мистецькому, освітньому і професійному просторах, сприяючи їх конкурентоздатності у полікультурному суспільстві.

Осміслене використання інтегрованого підходу в процесі підготовки здобувачів магістратури до міжкультурної взаємодії забезпечує цілісний художньо-естетичний та полікультурний розвиток особистості, створює умови для формування музично-комунікативного та творчого тезаурусу, необхідних для створення цілісного художнього полікультурного образу світу.

Провідну роль у формуванні готовності до міжкультурної взаємодії здобувачів фахової (фортепіанної) магістратури відіграє *культурологічний підхід*, адже в умовах конструктивної міжкультурної взаємодії майбутні фахівці повинні володіти глибокими фаховими знаннями щодо культурно-національних особливостей творів музичного мистецтва, композиторів різних епох, засновників та яскравих представників виконавських шкіл різних країн.

С.Фурсенко [3] наголошує, що сутність культурологічного підходу – сукупність теоретико-методологічних положень та організаційно-педагогічних заходів, спрямованих на створення умов для освоєння й трансляції педагогічних цінностей і технологій, котрі

забезпечують творчу самореалізацію особистості у професійній діяльності. Дане визначення уможливує аналіз змісту освіти й інтеріоризацію осмисленого розуміння у власний культурний досвід особистості, що неможливо реалізувати поза даним підходом [3, с. 240].

Таким чином, визначені методологічні підходи забезпечують гармонізацію музично-педагогічного впливу й активних дій здобувачів у освітньо-мистецькому процесі, способів вирішення фахових завдань, розвиток креативних здібностей здобувачів в умовах набуття досвіду міжкультурної взаємодії.

Література:

1. Овчарук О. В. Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики*. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.

2. Олексюк О. М. Мистецька освіта в контексті нової педагогічної парадигми. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 2017. № 2. С. 3–7.

3. Фурсенко С. П. Культурологічний аспект як сучасний підхід у професійній підготовці майбутніх фахівців. *Педагогічні науки*. 2002. Вип. 32, ч. 1. С. 239–243.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-515-0-2>

THE ROLE OF CREATIVE COMMUNITIES IN THE CONTEXT OF CULTURAL GLOBALIZATION

РОЛЬ ТВОРЧИХ СПІЛЬНОТ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРИ

Mikhno S. V.

*Lecturer at the Graphic Design
Department
Mykhailo Boychuk Kyiv State Academy
of Decorative and Applied Arts and
Design
Kyiv, Ukraine*

Міхно С. В.

*викладач кафедри графічного дизайну
Київська державна академія
декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука
м. Київ, Україна*

Сьогодні глобалізацію розглядають не тільки як політичний, економічний, соціальний, а і безперечно культурний феномен.